

2014 METŲ XXIV LIETUVOS MOKINIŲ ISTORIJOS OLIMPIADOS

„TAUTINIS ATGIMIMAS NUO SPAUDOS DRAUDIMO ĮVEDIMO IKI VASARIO 16-OSIOS AKTO PASKELBIMO“

II ETAPO UŽDUOTYS

DALYVIO(-ĖS) VARDAS, PAVARDĖ:

DALYVIO(-ĖS) MOKYKLA:

REZULTATŲ LENTELE

PILDO VERTINTOJAI

	I dalis	II dalis	Iš viso	Parašas
I vertintojas				
II vertintojas				
Galutinis rezultatas				

Kiekvieno iš 1–30 klausimų teisingas atsakymas vertinamas vienu tašku. Į šiuos klausimus yra tik po vieną teisingą atsakymą.

1. Kuris kompozitorius sukūrė muziką Maironio eilėraščiui „Lietuva brangi“?
A Mikalojus Konstantinas Čiurlionis.
B Juozas Naujalis.
C Mikas Petrauskas.
D Česlovas Sasnauskas.
2. Į kurį miestą 1864 m. Rusijos caro reikalavimu buvo perkeltas Žemaičių vyskupystės centras?
A Kauną.
B Marijampolę.
C Telšius.
D Varnius.
3. Kuris iš šių teiginių klaidingai apibūdina rusinimo politiką?
A Katalikams draudžiama pirkti žemę.
B Lietuviams uždrausta spausdinti knygas lotynų kalbos rašmenimis.
C Mišrios santuokos registruojamos stačiatikių cerkvėse.
D Viešajame gyvenime drausta vartoti rusų kalbą.
4. Kurie istorikai parašė veikalą „Carų valdžioje: Lietuva XIX amžiuje“?
A Alfonsas Eidintas ir Rimantas Vėbra.
B Antanas Kulakauskas ir Egidijus Aleksandravičius.
C Silva Pocytė ir Raimundas Lopata.
D Pranas Čepėnas ir Zita Medišauskienė.
5. Kuri apskritis nepriklausė Gumbinės apygardai?
A Stalupėnų.
B Įsrūties.
C Karaliaučiaus.
D Ragainės.
6. Kas išrinko Lietuvos Tarybą?
A Didysis Vilniaus Seimas.
B Steigiamasis Seimas.
C Stokholmo konferencija.
D Vilniaus konferencija.
7. Kelintais metais įvyko Pirmoji lietuvių dailės paroda?
A 1905 m.
B 1907 m.
C 1909 m.
D 1911 m.
8. Kuris menininkas sukūrė šią „Knygnešio“ skulptūrą?
A Petras Rimša.
B Justinas Vienožinskis.
C Juozas Zikaras.
D Antanas Žmuidzinavičius.

9. Kuris rašytojas sukūrė šiuos žodžius?

„Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime ir būt!
Tą garbę gavome užgimę,
Jai ir neturim leist pražūt!“

- A Jonas Basanavičius.
- B Vincas Kudirka.
- C Jonas Mačiulis-Maironis.
- D Jurgis Zauerveinas.

10. Kuriame mieste 1892 m. pradėjo veikti pirmoji elektrinė Lietuvoje?

- A Kaune.
- B Plungėje.
- C Rietave.
- D Vilniuje.

11. Kas sukūrė pirmosios lietuviškos operos „Birutė“ muziką?

- A Juozas Naujalis.
- B Mikalojus Konstantinas Čiurlionis.
- C Mikas Petrauskas.
- D Česlovas Sasnauskas.

12. Pirmoji Lietuvoje įsteigta politinė partija buvo:

- A Lietuviškoji socialdemokratų partija;
- B Lietuvių demokratų partija;
- C Lietuvių krikščionių demokratų sąjunga;
- D Tautos pažangos partija.

13. Kuriame mieste 1867 m. įsteigtoje berniukų gimnazijoje buvo leidžiama dėstyti lietuvių kalbą?

- A Marijampolėje.
- B Seinuose.
- C Suvalkuose.
- D Veiveriuose.

14. Kuri iš šių asmenybių pavaizduota ant 1993 m. išleistų penkių litų banknoto?

- A Jurgis Bielinis.
- B Jonas Jablonskis.
- C Jonas Šliūpas.
- D Petras Vileišis.

15. Kuriuos miestus sujungė pirmoji telefono linija Lietuvoje?

- A Alytus–Marijampolė–Suvalkai.
- B Kretinga–Plungė–Rietavas.
- C Utena–Panevėžys–Šiauliai.
- D Vilnius–Kaunas–Raseiniai.

16. Kelintais metais buvo įsteigta Lietuvių draugija nukentėjusiems dėl karo šelpti?
A 1914 m.
B 1915 m.
C 1916 m.
D 1917 m.
17. Mažlietuvių tautinio atgimimo pradžia siejama su:
A kaimo mokyklų skaičiaus augimu;
B lietuvių kalbos suvaržymu viešajame gyvenime;
C politiškai lojalių mokytojų rengimu;
D unifikuotos švietimo sistemos kūrimu.
18. Kuriame Lietuvos mieste 1899 m. buvo suvaidintas pirmasis viešas lietuviškas spektaklis „Amerika pirtyje“?
A Kaune.
B Palangoje.
C Šiauliuose.
D Vilniuje.
19. Kuris Didžiojo Vilniaus Seimo nutarimas buvo svarbiausias?
A Kovoti su caro valdžia.
B Paskelbti Vilnių Lietuvos sostine.
C Siekti Lietuvos autonomijos Rusijos sudėtyje.
D Sukurti savarankišką Lietuvos valstybę.
20. Kuriai Rusijos gubernijai nuo 1867 m. priklausė Užnemunė?
A Augustavo.
B Kauno.
C Suvalkų.
D Vilniaus.
21. Panaikinus lietuvių spaudos draudimą, lietuviškų mokyklų steigimu rūpinosi:
A Garšvių knygnešių draugija;
B Lietuvių mokslo draugija;
C Lietuvių katalikių moterų draugija;
D „Žiburio“ draugija.
22. Kurioje Dvasinėje akademijoje kunigai, pabaigę kunigų seminarijas Lietuvoje, galėjo siekti aukštojo mokslo?
A Kijevo.
B Maskvos.
C Petrapilio.
D Rygos.
23. Kuri transporto priemonė nebuvo naudojama XIX a. Lietuvoje?
A Automobilis.
B Konkė.
C Traukinys.
D Troleibusas.

24. Kurios apskritys 1870 m. buvo lietuviškiausios Gumbinės apygardoje?
 A Šilutės ir Ragainės.
 B Šilutės ir Tilžės.
 C Ragainės ir Klaipėdos.
 D Tilžės ir Ragainės.
25. Lietuvių inteligentijos atsiradimą lėmė:
 A baudžiovos panaikinimas ir galimybė lietuviams studijuoti Rusijos universitetuose;
 B daraktorių veikla ir lietuviškų periodinių leidinių atsiradimas;
 C Katalikų bažnyčios atsinaujinimas ir Vilniaus universiteto slaptos draugijos;
 D lietuvių bajorų emigracija ir pirmųjų politinių partijų kūrimasis.
26. Kuris mažlietuvių periodinis leidinys pirmasis iškėlė lietuvių kalbos teisių varžymo viešajame gyvenime problemą?
 A „Birutė“.
 B „Lietuviška ceitunga“.
 C „Niamuno sargas“.
 D „Pagalba“.
27. Kuris iš šių visuomenės veikėjų nebuvo Lietuvių mokslo draugijos steigėju?
 A Jonas Basanavičius.
 B Mykolas Biržiška.
 C Petras Vileišis.
 D Augustinas Voldemaras.
28. Pagal 1897 m. gyventojų surašymo duomenis Vilniaus gubernijoje gyventojų daugumą sudarė:
 A baltarusiai;
 B lenkai;
 C rusai;
 D žydai.
29. XIX a. pabaigoje Kauno ir Vilniaus gubernijose:
 A kaimo gyventojai sparčiai kėlėsi gyventi ir dirbti į miestus;
 B lietuvių pramonininkai savo įmonėse dažniausiai įdarbindavo lietuvius;
 C moterys susivienijo bendrai kovai dėl politinių teisių;
 D stiprėjo Vilniaus universiteto draugijų veikla.
30. Kurio iš šių dalykų daraktoriai nemokė slaptosiose mokyklose?
 A Istorijos.
 B Filosofijos.
 C Rusų kalbos.
 D Tikybos pradmenų.

Atlikę klausimus su pasirenkamais atsakymais, savo pasirinktų atsakymų raides įrašykite į lentelę.

I DALIES ATSAKYMAI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

II DALIS

I 31–41 klausimus atsakykite remdamiesi žemiau pateiktais šaltiniais A, B, C ir D.

Šaltinis A (Iš „Aušros“ laikraščio įžanginio straipsnio)

Laikraštis musu bus tik svietiszkas, ir pagal isztekliu ir pajėgas musu, atgabęs žines tik isz wisatinio mokslo. Tas žines suteikdami skaitytojams sawo, mes daugiausei rūpinsimės iszplatinti tarp broliu žines apie savo gimines (tautos) senowes weikalus, o taipogi apie weikalus musu, kaipo Lietuwiu, sziose gadynėse.

Šaltinis B (Iš „Varpo“ laikraščio pirmojo numerio pagrindinio straipsnio)

Laikrasztyje duosime vietą visiems balsams Lietuviu, tikru tėvynės mylėtoju. Talpinsime straipsnius tik tokius, kuriuos matysime naudingais abelnai [bendrai] reikalams Lietuvystės, atmesdami visus dalykus, pavestus užmanymui ar sziochio, ar tokio Lietuviu skyrio [skirtumo], nes mieris [siekis] musu – tarnauti Lietuvai ne-gi skirtingoms Lietuviu partijoms.

Šaltinis C (Iš „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgos“ laikraščio pirmojo numerio pagrindinio straipsnio)

Nors ir svietiszkos įtalpos žinias talpysime, bet daugiaus bus religiszkos, teip: isz Misijos, apie Tėvą szventąjį isztraukos isz kitų laikraszciu, pasakos isz baznyczios istorijos, teipogi ir isz svietiszkosios naudingasias, o kartais pridursime dėl mokytesnių kritiką maskoliszkų laikraszčių raszancziu visokias nebuvybes apie Lietuvą ir Žemajczius.

Šaltinis D (Iš „Lietuviškos ceitungos“ laikraščio pirmojo numerio pagrindinio straipsnio)

Raidžių paaiškinimai: β – š; c̣ – č; ̣ – z; ̣ – ž.

Stropus Pasirocewojimas [darbavimasis] βitos „Lietuwiszkos Ceitungos“ bus tas savo mieliems Skaitytojams trumpam suglaudime wisuczges [visas] naujusias ir įbtikimiausias ̣inias apie Karus, apie Likimą bei Waldymą βio Swieto [pasaulio] būti, ji praneβ naudingus βwiežius Sustrowijimus [pasakojimus] taip swietiβkuose [pasaulietiškuose], taip ir bažnytiβkuose Darbuose visos Karalystės ypaczei musū Prowinco [provincijos] bei Lietuvos Kreizo, iβ Miesto bei nuo Kiamo, ji pasakys, ką Dieputieros [deputatai] Karalystės bei musū ̣emės Saime sustars; o Laukininkams bei Gaspadoriams ji papasakos naudingū Iβradimū ir iβmimingū Iβbandymū ant pagerinimo jū Laukū bei Palengwinimo sunkiū Darbū per wisokias βio Czėso [laiko] iβbrastas Priprovas [išradimus]; taipojau ir kiekvienam graižū Naujienū pasiskaityti c̣ia bus idėta ir Kožnas [kiekvienas] bile kokios Parodos kokiam nori Dalyke priwalydams galės musump [mums] atraβyti ko mes patys ne ̣inom, tai prie iβmimingū ̣odininkū [rašančiujų] pasiturinėje <...> wisados tam tikrą Atsiliepimą būsim po tam skirtu Užraβu „Gromatnyczia“.

31. Chronologine tvarka surašykite šaltinius pagal jų išleidimo metus. Nurodykite ideologinę srovę, kuriai atstovavo kiekvienas leidinys.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

(4 taškai)

32. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, apibūdinkite leidinių vertybines nuostatas.

„Aušra“ _____

„Varpas“ _____

„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga“ _____

„Lietuviška ceitunga“ _____

(4 taškai)

33. Paaiškinkite, kodėl nei vienas leidėjas nevartojo lietuviško raidyno? Kokių kalbų įtaka matoma rašyboje?

Paaiškinimas _____

Kalbos _____

(2 taškai)

34. Šaltiniuose A ir B žodis „Lietuvių“ rašomas didžiąja raide. Paaiškinkite, kodėl?

_____

_____

(1 taškas)

35. Remdamiesi žiniomis nurodykite, kas buvo A ir B šaltinių autoriai? Paaiškinkite, kodėl taip manote.

Šaltinis A _____ Paaiškinimas _____

Šaltinis B _____ Paaiškinimas _____

(2 taškai)

36. Remdamiesi šaltiniais ir žiniomis, nurodykite laikraščių turinio panašumus ir skirtumus.

Panašumai:

1 _____

2 _____

Skirtumai:

1 _____

2 _____

(4 taškai)

37. Paaiškinkite, ką leidėjai vadino maskoliškais laikraščiais (šaltinis C)?

_____

(1 taškas)

38. Šaltinyje D yra minimi „darbai visos karalystės“ ir „mūsų provincas bei Lietuvos kreizas“. Paaiškinkite, kokią valstybę leidėjai vadino „karalyste“ ir kokią administracinę vienetą vadino „mūsų provincas“?

„Karalystė“ _____

„Mūsų provincas“ _____

(2 taškai)

39. Remdamiesi žiniomis, paaiškinkite, kaip leidiniai „Aušra“ ir „Varpas“ susiję su Mažąja Lietuva?

1 _____

2 _____

(2 taškai)

40. Paaiškinkite, kuo skyrėsi Didžiosios ir Mažosios Lietuvos lietuvių leidžiamų periodinių leidinių pozicija valdžios atžvilgiu.

1 _____
2 _____

(2 taškai)

41. Paaiškinkite, kurios idėjos, skelbiamos šaltiniuose, yra aktualios ir šiandien.

Idėja _____ Paaiškinimas _____

Idėja _____ Paaiškinimas _____

(2 taškai)

I 42–53 klausimus atsakykite remdamiesi žemiau pateiktais šaltiniais A, B, C, D ir E.

Šaltinis A (Iš Prano Čepėno knygos „Naujųjų laikų Lietuvos istorija“)

Būsimos Lietuvos valstybės pretenduojamas plotas ir gyventojų skaičius

Gubernija	Plotas km ²	Gyventojų skaičius
Kauno	40 260	1 857 000
Vilniaus		
5 apskritys	29 818	1 538 000
Suvalkų		
6 apskritys	10 193	
Pakraščių		
Gardino ir Kuršo	8 593	478 000
Iš viso	88 864	4 480 000

Šaltinis B (Iš Prano Čepėno knygos „Naujųjų laikų Lietuvos istorija“)

Carinės Rusijos Vyriausybė XIX amžiaus viduryje nustatė vietas, kuriose žydams buvo leidžiama gyventi, t. y. nustatė vadinamąją žydų gyvenamąją ribą. Pagal tą nuostatą pačios Rusijos gubernijose žydams buvo draudžiama gyventi. Po šio pertvarkymo visi žydai iš Rusijos buvo atitremti į Lietuvos gubernijas, Kuršą ir Vitebsko guberniją. Rusijos tremtinių žydų pagausėjimas Lietuvoje žymiai pagreitino Lietuvos žydų rusėjimą. [...]

Lietuvoje rusų gyventojų procentas nebuvo didelis. Kaimuose jų buvo maža, o į miestus iš Rusijos jie neimigruodavo, nes Lietuvoje tuo metu nebuvo didelių pramonės įmonių. 1919 m. Lietuvoje buvo tik apie 2 proc. rusų gyventojų. [...] Gyvendami Lietuvoje jie išlaikydavo ne tik savo kalbą ir religiją, bet ir fiziškai pasilikdavo „rusiškas tipas“ [...] Rusų kultūros įtaka Lietuvoje buvo nežymi, nors Rusija jau valdė 120 metų. Daugiau rusų kultūrinės įtakos buvo galima pastebėti tarp inteligentų. [...] Kaimo gyvenimui nei rusų mokykla, nei Lietuvoje buvusi rusiškoji valdininkija, nei pagaliau tarnavimas rusų kariuomenėje daug įtakos nepadarė. Tatai galima paaiškinti tuo, kad Rusijos valdžia į imperijos pakraščius dažniausiai skirdavo juodašimčius valdininkus, pravoslavijos ir rusų tautybės fanatikus, kurie vietas žmonėse sukeldavo tik neapykantą rusams. [...]

Drauge su kitais Lietuvos gyventojais totoriai turėjo mokėti mokesčius rusų cerkvėms išlaikyti, jiems taip pat buvo draudžiama lotynų abėcėle rašyti įrašus ant paminklų kapinėse. Betgi vėliau rusų valdžia totoriams panaikino visus šiuos draudimus, nevaržė jiems mokytis, mahometonams pripažino bajorystę, jie galėjo tarnauti rusų valdžios įstaigose, policijoje, nemokėjo nuosavybės mokesčių. Išliko tik vienas draudimas – ir jiems neleido vartoti maldų knygų lotynų abėcėle [...].

Rusų valdymo metu nedidelis procentas vokiečių pirkdavosi Lietuvoje žemių arba jas nuomodavo, ypač Prūsijos pasieniuose, nes Rusijos valdomoje Lietuvoje vokiečių teisės nebuvo siauriamos. Daugiau stambiųjų vokiečių žemvaldžių dvarininkų atsirado Lietuvoje, kada caras savo ištikimus aukštuosius valdininkus vokiečius pradėjo apdovanoti dvarais Pabaltijo srityse, pvz., Totlebenus, Hilferdingus ir kt.

Dėl Vokietijos reformacijos įtakos ne tik Lietuvos vokiečiai, bet ir tam tikras skaičius lietuvių buvo priėmę reformuotą religiją ir jie ilginiui, ypač dėl vokiečių dvasininkų įtakos, suvokietėjo, tuo įsigydami daugiau teisių, negu katalikai lietuviai.

Šaltinis C (Iš Alfonso Eidinto knygos „Lietuvių kolumbai“)

JAV imigracijos statistikos duomenimis, į JAV kasmet vidutiniškai imigravo: 1899–1904 m. – 10804 lietuviai, 1905–1907 m. – 19582, 1908–1912 m. – 16559, o 1913–1914 m. – 23115 lietuvių. Iš viso į JAV 1899–1914 m. imigravo 252594 lietuviai, arba kasmet vidutiniškai 16839 emigrantai lietuviai. 1868–1889 m. emigracija pamažu augo, bet ji dar nebuvo masinė. Emigravo daugiausiai valstiečiai. Šiuo laikotarpiu susiformavo pagrindinė lietuvių emigracijos kryptis – į JAV. [...] Labai mažai emigravo lietuvių inteligentų, nors, beje, jų Lietuvoje ir buvo nedaug. Silpną švietimo lygį dėl carizmo rusinimo politikos, lietuvių spaudos draudimo apibūdina ir duomenys apie emigrantų raštingumą. 1899–1915 m. į JAV atvyko 46,63 proc. raštingų lietuvių (vyresnių nei 14 m.). 1909–1914 m. duomenys liudija, kad iš 100 lietuvių ateivių 42 vyrai buvo analfabetai, o moterys – 54. Iš viso 45 proc. lietuvių vyrų buvo beraščiai, moterų – 59 proc. [...] Tiesa, 1899–1914 m. į JAV imigravę 252594 žmonės ne visi buvo lietuviai. JAV statistika nurodo, jog tarp jų lietuvių buvo 80,7 proc., 13,4 proc. – žydų ir 6 proc. – kitų tautybių žmonių.

Šaltinis D (Iš Alfonso Eidinto knygos „Lietuvių kolumbai“)

Masinės emigracijos pradžia laikytini 1868 m. Apie tų metų išėivių vargus kelionėje pasakojo jos dalyvis Jonas Bapkauskas: „Išvažiuome mes iš Hamburgo 11 d. gruodžio 1868 m. Laivas, kuriuo plaukėme, vadinosi James Foster. Lietuvių buvo ant laivo viso 7; iš jų keturi katalikai ir trys lietuviai protestantai – du iš Marijampolės, o vienas iš nuo Vištyčio. Žydų iš Marijampolės, Vilkaviškio ir kitų Lietuvos miestelių važiavo su mumi 20. Keliavome per jūres lygiai tris mėnesius. Maistą ant laivo dalino mums tik vieną kartą ant dienos. Kiekvienas gavo: septynis cukorius (sausainius), apvalius nuo 6 iki 7 colių pločio, šmotelį (gabalą) blogos mėsos, dvi žalias bulves, žiupsnelį ryžių, kaip po puskvortę avižinių miltų ir po pusantros kvortos vandens. Virtis valgį turėjome patys. Taip buvo pradžioj, paskui negavome nė to. Parėjo taip, kad, trečiam mėnesiui beinant, žmonės ant laivo pradėjo mirti; buvo dienos, kad po kelis ant syk numarinome. Iš lietuvių, nors sunkiai sirgo, vienok nemirė nė vienas“. Tokia buvo kelionė burlaiviu. Šiuos laivus netrukus pakeitė garlaiviai, ir kelionė gerokai pagreitėjo.

Šaltinis E (Nuotrauka „Lietuviškas žodis ant automobilio“ iš Alfonso Eidinto knygos „Lietuvių kolumbai“)

42. Remdamiesi šaltiniu A ir žiniomis, paaiškinkite, kodėl lietuviai pretendavo į nurodytas gubernijas.

1 _____
2 _____

(2 taškai)

43. Įvardykite tris šaltiniuose nepaminėtas tautybes, kurios gyveno Rusijos valdomoje Lietuvoje.

(1 taškas)

44. Remdamiesi šaltiniu B, apibūdinkite tautybių padėtį Rusijos valdomoje Lietuvoje.

Žydai _____

Rusai _____

Totoriai _____

Vokiečiai _____

(4 taškai)

45. Remdamiesi šaltiniu B, nurodykite, kurios tautybės žmonių padėtis buvo geriausia Rusijos valdomoje Lietuvoje. Atsakymą paaiškinkite dviem teiginiais.

Tautybė _____

1 _____

2 _____

(2 taškai)

46. Paaiškinkite, kodėl žydams nebuvo leidžiama gyventi Rusijoje ir juos trėmė į „Lietuvos gubernijas“ (šaltinis B)?

_____
_____
_____

(1 taškas)

47. Šaltinyje B teigiama, kad „daugiau rusų kultūrinės įtakos buvo galima pastebėti tarp inteligentų“. Dviem argumentais paaiškinkite šią autoriaus nuomonę.

1 _____

2 _____

(2 taškai)

48. Remdamiesi žiniomis, nurodykite politinę ir ekonominę lietuvių emigracijos į JAV priežastis XIX a. pabaigoje.

Politinė _____

Ekonominė _____

(2 taškai)

49. Remdamiesi šaltiniu C, nustatykite, kelintais metais lietuvių emigracija buvo didžiausia į JAV. Remdamiesi žiniomis, paaiškinkite kodėl tuo laikotarpiu išaugo emigracija.

Metai _____

1 _____
2 _____

(2 taškai)

50. Remdamiesi šaltiniu C ir žiniomis, nurodykite, kurios socialinės grupės atstovai dažniausiai emigruodavo į JAV. Paaiškinkite, kodėl jie emigruodavo.

Socialinė grupė _____

1 _____
2 _____

(2 taškai)

51. Remdamiesi šaltiniu D, nurodykite tris sunkumus, su kuriais susidurdavo emigrantai.

1 _____
2 _____
3 _____

(1 taškas)

52. Remdamiesi šaltiniu D ir žiniomis, pateikite penkis pavyzdžius, kaip išėivijos lietuviai išreiškė savo tautinį identitetą.

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____

(5 taškai)

53. Remdamiesi žiniomis, paaiškinkite, kaip keitėsi JAV lietuvių pasaulėžiūra.

1 _____
2 _____
3 _____

(3 taškai)

Į 54–64 klausimus atsakykite remdamiesi žemiau pateiktais šaltiniais A, B ir C.

Šaltinis A (Iš Prano Čepėno knygos „Naujųjų laikų istorija“)

Apžvelgus Didžiojo Vilniaus Seimo eigą ir jo nutarimų svarbą, dar reikia įvertinti, kokios reikšmės turėjo Didysis Vilniaus Seimas tolimesniems įvykiams Lietuvoje. Jeigu atstovai važiavo seiman su savo vietos reikalais, tai seime juos visus sujungė vienas bendras tautos reikalas – tautos laisvės reikalas. Seimo atstovai suprato, kad be bendrųjų reikalų, juos jungiančių su kitais besipriešinančiais carinei valdžiai, jie turi ir kitokių bendrų reikalų, juos išskiriančių iš visos Rusijos reikalų, kurie gali būti išspręsti tik vietoje – Lietuvoje. Jie suprato reikalą turėti savo seimą Vilniuje, savo valdžią, kuri galėtų geriau tvarkyti vietos reikalus, negu rusų primestinė administracija.

Lietuvos kaimiečių atstovai patikėjo savo inteligentija, kuri pažadėjo juos vesti laisvės kovon ir laimėti tautai laisvę ir savarankumą. Vilniaus Seimo atstovai praktiškai ir pradėjo vykdyti seimo nutarimus, nors ir nebuvo laimėję žemės, kurios tikėjosi gauti po šio seimo. Seimo entuziazmo pažadinti, valstiečiai, tvirtai tikėjo laimėsia laisvę, nes jų atsivežtieji nutarimai, kurie buvo priimti generalgubernatoriaus pašonėje, drąsino gyventojus vieningai kovoti su caro valdžia.

Šaltinis B (Iš Česlovo Baužos ir Petro Setkausko knygos „Lietuvos valstybingumas XX amžiuje“)
Iš Tarybos išėjus keturiems liberalių ir kairiųjų pažiūrų atstovams, kilo krizė, į kurią reagavo vokiečių administracija Lietuvoje. Ši buvo nepatenkinta nenumatytu lietuvių elgesiu, nes negalėjo savanaudiškais tikslais derybose su Rusija pasiremti visų lietuvių „vienybė“. Vokiečiams palankios rezoliucijos prasmė dėl šios aplinkybės nepasikeitė, tačiau diplomatinėse derybose buvo svarbūs net ir formalūs dokumento niuansai. [...]

Pagaliau ir pati Taryba, atsidūrusi keblioje padėtyje ir matydama, kad Vokietijos valdžia nesirengia suteikti jai savarankiškumo, ėmėsi priemonių savo padėčiai pakeisti. [...]

Dabar jau visiems Tarybos nariams buvo akivaizdu, kad diplomatinėmis priemonėmis niekaip nepavyks atsikratyti „amžinųjų ryšių su Vokietija“ formuluotės. Taryba prieš vokiečių valią ir jų neįspėjusi ryžosi priimti visai kitokio pobūdžio aktą.

Šaltinis C (Zigmanto Kiaupos knygos „Lietuvos valstybės istorija“)

Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės aktas užbaigė ilgą 123 metų lietuvių tautos nevalstybinės būklės laikotarpį. Lietuvos valstybės nebuvo pasaulio žemėlapyje, bet ji nebuvo išnykusi. Jos tradicijos, jos atkūrimo idėja įkvėpė kovai ir darbui daug lietuvių kartų. Per tą laiką iš esmės pasikeitė lietuvių tauta, iš lietuvių bajoriškos politinės tautos ir lietuvių etnosu (etninė grupė), ne visada sutampančių, vienas kitą papildančių fenomenų, ji tapo modernia lietuvių tauta, jungiančia visus socialinio etnosu sluoksnius ir atsivėrusi piliečių visuomenės ugdymo raidai. Tauta, pergyvenusi ir įveikusi politinį nuopuolį, atrėmusi ir įveikusi asimiliacijų pavojų, išsiugdžiusi tautinę ir politinę savimonę, tapo Lietuvos ir tarptautinio politinio gyvenimo subjektu. Lietuvių tauta ir Lietuvos visuomenė atkūrė savąją valstybę sunkiomis sąlygomis, padarė tai realizuodama savąją apsisprendimo teisę, nepaisydama kaimynų – Rusijos, Vokietijos, Lenkijos – trukdymų ir nepasitenkinimo. Padarė tai be sąjungininkų.

54. Kokias dvi Didžiojo Vilniaus Seimo veiklos reikšmes nurodo šaltinio A autorius?

1 _____
2 _____

(2 taškai)

55. Šaltinyje A rašoma apie Didžiojo Vilniaus Seimo nutarimus. Remdamiesi žiniomis, pasirinktinai nurodykite tris Seimo nutarimus. Paaiškinkite, kuo kiekvienas iš jų buvo svarbus Lietuvos visuomenei.

1 _____ Paaiškinimas _____

2 _____ Paaiškinimas _____

3 _____ Paaiškinimas _____

(3 taškai)

56. Šaltinyje B minima Taryba. Nurodykite, kiek žmonių sudarė šią Tarybą ir kas buvo jos pirmininkas.

_____

(2 taškai)

57. Remdamiesi šaltiniu B ir žiniomis, nurodykite, kada Taryba priėmė dokumentą, kuris sukėlė nevienareikšmišką vertinimą visuomenėje. Paaiškinkite tokio vertinimo priežastį.

Metai _____ mėnuo _____ diena _____

Paaiškinimas _____

(2 taškai)

58. Šaltinyje B rašoma, kad iš Tarybos išėjo keturi liberalių ir kairiųjų pažiūrų atstovai. Nurodę išėjusių iš Tarybos narių pavardes, paaiškinkite tokio jų sprendimo motyvą.

1 _____ 2 _____
3 _____ 4 _____

Paaiškinimas _____
_____

(5 taškai)

59. Šaltinyje B minimos Vokietijos ir Rusijos derybos. Nurodykite, kada ir kur vyko šios derybos. Paaiškinkite, kodėl šios derybos buvo svarbios Lietuvai.

Metai _____ Vieta _____

Paaiškinimas _____
_____

(3 taškai)

60. Remdamiesi šaltiniu B ir žiniomis, paaiškinkite, kodėl galiausiai visų Tarybos narių nuomonė tapo vieninga.

_____

_____

(1 taškas)

61. Remdamiesi šaltiniu C, nurodykite metus ir įvykį, kada Lietuva prarado valstybingumą.

Metai _____ Įvykis _____

(2 taškai)

62. Remdamiesi šaltiniu C, paaiškinkite, kaip iš esmės pasikeitė lietuvių tauta. Koks faktorius lėmė šį pasikeitimą?

Paaiškinimas _____

_____

Faktorius _____

(2 taškai)

63. Šaltinyje C teigiama, kad Rusija, Vokietija ir Lenkija trukdė Lietuvos valstybingumo atkūrimui.

Remdamiesi žiniomis, paaiškinkite, kaip kiekviena iš šių valstybių trukdė atkurti Lietuvos valstybę.

Rusija _____

_____

Vokietija _____

_____

Lenkija _____

_____

(3 taškai)

64. Šaltiniuose aptariami trys Lietuvos valstybingumą nusakantys dokumentai. Chronologiškai įvardiję dokumentus, paaiškinkite, kokią reikšmę kiekvienas iš jų turėjo Lietuvos kelyje į valstybingumą.

_____

_____

_____

_____

(3 taškai)

**„TAUTINIS ATGIMIMAS NUO SPAUDOS DRAUDIMO ĮVEDIMO IKI
VASARIO 16-OSIOS AKTO PASKELBIMO“**

III ETAPO ATSAKYMAI

I DALIES ATSAKYMAI

Kiekvienas iš 1–30 klausimų vertinamas 1 tašku.

Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ats.	A	A	D	B	C	D	B	C	D	C

Nr.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ats.	C	A	A	B	B	A	B	B	C	C

Nr.	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Ats.	D	C	D	B	A	B	D	A	B	B

II DALIES ATSAKYMAI

Užduoties II dalies klausimų atsakymuose mokinys teisingą atsakymą **gali suformuluoti savais žodžiais**. Ar atsakymo turinys yra teisingas, sprendžia užduoties vertintojai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
31	1 – D (1877 m). Ideologinė srovė – liberali. 2 – A (1883 m.). Ideologinė srovė – liberali. 3 – B (1889 m.). Ideologinė srovė – liberali. 4 – C (1890 m.). Ideologinė srovė – katalikiška.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas arba teisingai chronologine tvarka surašyti šaltiniai. 2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. 3 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. 4 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
32	„Aušra“ skelbė žinias iš visuotinio mokslo lietuvių tautos istorijos, lietuvių parašytus veikalus. „Varpas“ skelbė žinias lietuvių klausimais, siekė pasitarnauti tautinio atgimimo reikalams visiems lietuviams, bet ne atskiroms partijoms. „Žemaičių ir Lietuvos apžvalga“ skelbė žinias lietuviams iš religijos istorijos, o taip pat ir pasaulietinio gyvenimo.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. 3 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	„Lietuviška ceitunga“ skelbė pasaulietines ir religines žinias lietuviams iš viso pasaulio ir vietos gyvenimo, teikė patarimus valstiečiams ir ūkininkams.		4 taškai skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
33	Paaiškinimas – lietuviško raidyno dar nebuvo. Kalbos – lenkų ir vokiečių.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
34	Pasididžiavimas savo tauta, pagarba tautai, tautos/inėms vertybėms (tradicijos, istorija, kalba, papročiai ir kt.).	1	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
35	Šaltinis A – Jonas Basanavičius. Paaiškinimas – nes jis buvo pirmasis „Aušros“ redaktorius. Šaltinis B – Vincas Kudirka. Paaiškinimas – nes jis buvo pirmasis „Varpo“ laikraščio redaktorius.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
36	Panašumai: 1. Pasaulietinis turinys. 2. Skirtas lietuviams, jų tautinei savimonei žadinti, <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai:</i> skleidė tautos vienybės idėjas. Skirtumai: 1. „Aušra“ tik iš visuotinio mokslo (pasaulietines mokslo/ų žinias), o „Varpas“ skelbė įvairius straipsnius, naudingus tautiniams lietuvių reikalams/publicistika. 2. „Aušra“ – tautos istorijos ir tautos dabarties, t. y. mokslo populiarinimo leidinys skirtas tautos atgimimui. „Varpas“ – straipsnius, naudingus, bendrai lietuvių reikalams (nenurodo konkrečiai). <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai:</i> 1. Mažosios Lietuvos spaudoje nebuvo atskirti bažnytiniai ir pasaulietiniai dalykai. 2. „Žemaičių ir Lietuvos apžvalga“ teikė prioritetą religiniams dalykams, o tik paskui pasaulietiniams. „Lietuviška ceitunga“ vienodai dėmesio skyrė tiek religiniams, tiek ir pasaulietiniams dalykams. 3. „Aušra“ neakcentavo visuomenės ideologinės diferenciacijos, t. y. skaidymosi į atskiras partijas.	4	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. 3 taškai skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai. 4 taškai skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.
37	Leidėjai maskoliškais laikraščiais vadino kirilica	1	Taškas skiriamas, kai teisingai

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	spausdintus periodinius leidinius, kurie atstovavo oficialiąją Rusijos imperijos poziciją. <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai:</i> rusiški laikraščiai, rusiška spauda.		pateiktas atsakymas.
38	„Karalystė“ – Vokietija, Vokietijos imperija. „Mūsų provincas“ – Lietuvos departamentas arba Gumbinės apygarda.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai. <i>Atsakymas Mažoji Lietuva – neteisingas.</i>
39	1. Visus laikraščius leido Mažajoje Lietuvoje. 2. Abu laikraščiai rašė apie Mažosios Lietuvos aktualijas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
40	1. Didžiosios Lietuvos leidėjai buvo mažiau pakantesni savo oficialiajai valdžiai, nei Mažosios Lietuvos leidėjai. 2. Didžiosios Lietuvos spauda buvo leidžiama ir platinama nelegaliai, o Mažosios Lietuvos leidžiama oficialiai.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
41	Idėja – žadino pagarbą ir pasididžiavimą tautos istorija. Paaiškinimas – globaliame XXI amžiuje yra labai svarbu išsaugoti tautos identitetą ir tautiškumą. Idėja – skatino puoselėti gimtąją kalbą. Paaiškinimas – dėl globalizacijos lietuvių kalbos padėtis blogėja. Didelę įtaką daro anglų kalba, plintanti šiuolaikinėmis komunikacijos priemonėmis.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas arba teisingai nurodytos dvi idėjos. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
42	1. Buvusios LDK istorinės žemės. 2. Didelis gyvenusių lietuvių procentas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
43	Baltarusiai, lenkai, ukrainiečiai, latviai, karaimai, romai.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
44	Žydai. Nustatytos vietovės ir ribos, kur leidžiama gyventi. Draudžiama gyventi Rusijos gubernijose, todėl išstremti į Lietuvos gubernijas, turėdami įtakos Lietuvos žydų rusinimui. Rusai. Nedidelis procentas. Išsaugojo kultūrą, kalbą ir religiją, turėdami mažą kultūrinę įtaką	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	<p>Lietuvai.</p> <p>Totoriai. Privalėjo mokėti mokesčius rusų cerkvėms išlaikyti, drausta lotynų abėcėlė, galėjo mokytis, mahometonams pripažinta bajorystė, galėjo tarnauti rusų valdžios įstaigose, policijoje, nemokėjo nuosavybės mokesčių.</p> <p>Vokiečiai. Teisės ne tik nebuvo siauriamos, bet ir padidintos. Galėjo pirkti arba išnuomoti žemes, aukštieji valdininkai buvo apdovanojami turtais, vokiečių dvasininkai turėjo religinę įtaką.</p>		<p>3 taškai skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p> <p>4 taškai skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.</p>
45	<p>Tautybė – vokiečiai.</p> <p>1. Ne tik sumažintos, bet ir padidintos teisės.</p> <p>2. Teisės: nusipirkti ar išnuomoti žemių.</p> <p>3. Aukštieji valdininkai apdovanojami dvarais.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai įvardyta tautybė ir teisingai nurodytas vienas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
46	<p>Valstybė palaikė antisemitizmą ir populiarino nuomonę, kad žydai iš esmės skiriasi nuo krikščionių, todėl negali turėti tų pačių teisių.</p>	1	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.</p>
47	<p>1. Rusų teatro, literatūros ir filosofijos įtaka.</p> <p>2. 1866 m. įsteigtoje meno mokykloje Vilniuje mokėsi lietuvių dailininkai.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
48	<p>Politinė: laisvės troškimas, rusifikacinė carizmo politika, bėgimas nuo ilgametės tarnybos rusų armijoje, slėpdamiesi nuo rusų persekiojimų už lietuviškų knygų platinimą.</p> <p>Ekonominė: skolos, noras išgyventi, užsidirbti, prasigyventi.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
49	<p>Metai. 1913–1914 m. (23115 lietuvių).</p> <p>JAV imigracijos įstaigos lietuvių tautybės pradžioje atskirai neregistruodavo, nebuvo tikslių duomenų.</p> <p>Sumažinus apribojimus, daugeliui pavyko išvykti.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai įvardyti metai ir pateiktas teisingai paaiškinimas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
50	<p>Socialinė grupė – valstiečiai.</p> <p>1. Skolos. Tėvynėje nebuvo galimybės prasigyventi.</p> <p>2. Noras užsidirbti ir grįžus į Lietuvą nusipirkti žemes.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai įvardyta socialinė grupė ir pateiktas teisingas paaiškinimas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
51	<p>Kelionės trukmė (trys mėnesiai).</p> <p>Maisto problemos.</p> <p>Mirties grėsmė.</p>	1	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai nurodyti trys sunkumai.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
52	<p>1. Pirmųjų lietuviškų laikraščio, spektaklio ir kt. kūrimas.</p> <p>2. Per religinį tapatumą: savos bažnyčios statymas, savos parapijos kūrimas.</p> <p>3. Susirūpinimas savo kalbos, kultūros ir etninių vertybių išsaugojimu.</p> <p>4. Konfliktai su kitomis etninėmis grupėmis.</p> <p>5. Savos kaip tautinės mažumos bendruomenės kūrimas ir kt.</p>	5	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p>3 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p> <p>4 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti keturi atsakymai.</p> <p>5 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti penki atsakymai.</p>
53	<p>Įtaka tautinės savimonės tapatybei: nuo valstietiškos lokalinės savimonės prie supratimo apie savo tautinį išskirtinumą.</p> <p>Demokratinių vertybių perėmimas.</p> <p>Laisvės supratimas (laisva religija, spauda, mokyklos, ko nebuvo Lietuvoje).</p> <p>Stiprino nacionalinius sentimentus.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p>3 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>

54	<p>1. Seimo atstovai suprato, kad bendrus reikalus galima geriau tvarkyti tik turint savo seimą Vilniuje.</p> <p>2. Lietuvos žmonės patikėjo savo inteligentija ir galimybe laimėti laisvę.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodyta viena Seimo veiklos reikšmė.</p> <p>2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.</p>
55	<p>1. Siekti autonomijos Rusijos imperijos sudėtyje. Paaiškinimas – buvo tikimasi, kad gavus autonomiją bus galima kai kuriuos Lietuvos reikalus tvarkyti savarankiškai.</p> <p>2. Stoti į kovą prieš caro valdžią su kitomis tautomis. Paaiškinimas – buvo manoma, kad bendromis visų tautų pastangomis galima daugiau pasiekti.</p> <p>3. Vienyti visų politinių partijų ir pavienių žmonių jėgas. Paaiškinimas – tik vieningomis visų pastangomis galima iškovoti tam tikrus laimėjimus.</p> <p><i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai:</i> reikalauta vartoti lietuvių kalbą valsčiuose ir mokyklose, akcentuota tautiško švietimo propagavimo svarba, pasisakyta už carinės valdžios įstaigų ignoravimą, mokesčių nemokėjimą, nėjimą į kariuomenę.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p>3 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p> <p><i>Už trijų nutarimų įvardijimą be paaiškinimo skiriamas vienas taškas.</i></p>
56	Lietuvos Tarybą sudarė 20 žmonių.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.

	Jos pirmininku buvo išrinktas Antanas Smetona.		2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
57	1917 m. gruodžio 11 d. Paaiškinimas – gruodžio 11 d. akto antroje dalyje buvo nurodoma, kad Taryba pasisako „už amžiną, tvirtą Lietuvos valstybės sąjungą su Vokietijos imperija“. Toks Tarybos sprendimas, Vokietijos okupacijos išvargintai visuomenei, kėlė rimtų abejonių dėl artimų ryšių su Vokietija reikalingumo.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
58	Steponas Kairys, Mykolas Biržiška, Jonas Vileišis ir Stanislovas Narutavičius. Paaiškinimas – pasitraukę tarybos nariai reikalavo atsisakyti gruodžio 11 d. akto antroje dalyje nustatytų ryšių su Vokietija ir skelbti visišką Lietuvos nepriklausomybę.	5	<i>Po tašką</i> skiriama už teisingai įvardytą Tarybos nario pavardę. <i>Penktasis</i> taškas skiriamas už teisingą paaiškinimą.
59	Metai – 1917/1918 m. Vieta – Brest-Litovskas (Brestas). Paaiškinimas – Taryba norėjo, kad Rusija atsisakytų pretenzijų į Lietuvą. Gruodžio 11 d. aktas buvo priimtas, siekiant pirmiausia atsiskirti nuo Rusijos. Atsisakius Rusijai pretenzijų į Lietuvą, buvo tikimasi, kad pavyks galiausiai pasiekti nepriklausomybę.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. 3 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.
60	Galiausiai visi Tarybos nariai sutarė, kad gruodžio 11 d. aktas tampa grėsmingas Lietuvos valstybingumui ir nutarė priimti naują aktą, kuriame nebūtų Lietuva saistoma nei su viena valstybe.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.
61	Metai – 1795 m. Abiejų Tautų Respublikos (trečiasis) padalijimas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 <i>taškai</i> skiriamai, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
62	Paaiškinimas – „iš lietuvių bajoriškos politinės tautos ir lietuvių etnoso (etninė grupė), ne visada sutampančių, vienas kitą papildančių fenomenų, ji tapo modernia lietuvių tauta, jungiančia visus socialinio etnoso sluoksnius“ Faktorius – tautinės ir politinės savimonės atsiradimas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti abu atsakymai.
63	Rusija – nors Rusija 1917 m. lapkričio 16 d. paskelbė „Rusijos tautų teisių deklaraciją“, iš esmės šios deklaruojamos teisės buvo numatytos kitoms daugiatautėms valstybėms, bet ne pačiai	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai

	<p>sovietinei Rusijai ir net ne jos kaimynėms. Ji save vadino komunistinės doktrinos plėtros pasaulyje citadele ir vadovavosi rusiškojo imperializmo principais, komunistine demagogija ir melu. Pirmiausia jau pats sovietinės tautų apsisprendimo deklaracijos pavadinimas buvo melagingas, nes ištrynė ir toleravo Rusijos įvykdytą Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės okupacijos faktą.</p> <p>Vokietija – dėjo milžiniškas pastangas, kad išsaugotų okupuotas teritorijas. Nepripažino Vasario 16-osios akto ir ieškojo įvairiausių būdų kaip išlaikyti Lietuva savo imperijos sudėtyje. 1918 m. kovo 23 d. pripažino Lietuvos atkurtą valstybę, bet kaip priklausomą nuo Vokietijos pagal gruodžio 11 d. Tarybos priimtą aktą. Tai akivaizdžiai liudija Vokietijos siekius.</p> <p>Lenkija – ieškojo įvairiausių būdų, kad Lietuva taptų sudėtine Lenkijos dalimi. Ji siekė atgauti visas buvusias jungtinės Respublikos teritorijas ginklo pagalba. Neoficialiai palaikė Želigovskio vadovaujamą „sukilimą“, vėliau prisijungė Vilnių ir nenorėjo susitaikyti su Lietuvos siekiu gyventi savarankiškoje valstybėje.</p>	<p>pateikti du atsakymai.</p> <p>3 taškai skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>
64	<p>1905 m. Didžiojo Vilniaus Seimo nutarimas dėl autonomijos Rusijos imperijos sudėtyje buvo pirmas ryškus tautinės valstybės kūrimo etapas, padėjęs pagrindus oficialiai lietuvių veiklai dėl savo valstybingumo įtvirtinimo. Be to, visuomenė ne tik patikėjo savo jėgomis, bet ir pradėjo realią veiklą dėl savo teisės įtvirtinimo į gimtąją žemę.</p> <p>1917 m. gruodžio 11 d. akto pirmojoje dalyje buvo deklaruota nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas. Nors antroje akto dalyje buvo pasisakyta už amžiną, tvirtą Lietuvos valstybės sąjungą su Vokietijos imperija, tačiau tai buvo kokybiškai naujas žingsnis kelyje į nepriklausomybę.</p> <p>1918 m. vasario 16 d. aktas buvo visiškos nepriklausomybės paskelbimas, padėjęs pagrindą nepriklausomos tautinės valstybės kūrimui. Šiuo aktu visiems laikams buvo deklaruotas lietuvių siekis gyventi nepriklausomoje valstybėje ir puoselėti savo prigimtines laisves ir teises.</p>	<p>3</p> <p>Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p>3 taškai skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.</p>